COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.5.2022
COM(2022) 624 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al României pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2022

{SWD(2022) 624 final} - {SWD(2022) 640 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al României pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2022

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune. Mecanismul contribuie la redresarea economică și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, care stimulează creșterea, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală, consolidând totodată reziliența și creșterea potențială a economiilor statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea sustenabilității finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență [a fost] actualizată la [XX] iunie 2022, în concordanță cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

---

1 JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

2 JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

3 Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

(2) La data de 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii durabile, care marchează începutul semestrului european din 2022 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut seama în mod corespunzător de angajamentul comun reafirmat în cadrul Summitului social de la Porto din mai 2021 de a continua punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Consiliul European a aprobat prioritățile Analizei anuale a creșterii durabile pentru 2022 la 25 martie 2022. Totodată, la 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat România printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat[4]. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, Propunerea de raport comun pentru 2022 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 14 martie 2022.

(3) Invadarea Ucrainei de către Rusia, în urma pandemiei mondiale, a modificat în mod semnificativ contextul geopolitic și economic. Impactul invaziei asupra economiilor statelor membre a fost resimțit, de exemplu, prin creșterea prețurilor la energie și alimente, precum și prin perspective de creștere mai slabe. Prețurile mai mari la energie afectează în special gospodăriile cele mai vulnerabile, care trăiesc în sărăcie energetică sau sunt expuse riscului de sărăcie energetică. De asemenea, UE se confruntă cu un aflux fără precedent de persoane care fug din Ucraina. În acest context, la 4 martie 2022, Directiva privind protecția temporară a fost activată[5] pentru prima dată, acordând persoanelor strămutate din Ucraina dreptul de ședere legală în UE, precum și accesul la educație și formare, la piața muncii, la asistență medicală, la locuințe și la asistență socială. Un sprijin excepțional este pus la dispoziția României în cadrul inițiativei „Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa” (CARE) și prin prefinanțarea suplimentară din cadrul Programului de asistență de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU) în scopul de a răspunde urgent nevoilor în materie de primire și integrare ale persoanelor care fug din Ucraina.

(4) Ținând seama de evoluția rapidă a situației economice și geopolitice, semestrul european reia în 2022 activitatea de coordonare generală a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă, evoluând, în același timp, pentru a ține seama de cerințele de punere în aplicare ale Mecanismului de redresare și reziliență, astfel cum se subliniază în Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2022. Pentru îndeplinirea priorităților de politică prevăzute în cadrul semestrului european, este esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile semestrului din 2019 și 2020 sau un subset semnificativ al acestora. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019 și 2020 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241, acestea adăugându-se eventualelor recomandări specifice fiecărei țări emise până la data transmiterii planului modificat.

---

4 Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

5 Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare, JO L 71, 4.3.2022, p. 1.

(5) Clauza derogatorie generală este activă din martie 2020[6]. În comunicarea sa din 3 martie 2021[7], Comisia și-a prezentat opinia conform căreia decizia privind dezactivarea sau aplicarea în continuare a clauzei derogatorii generale ar trebui luată în cadrul unei evaluări generale a stării economiei, un criteriu cantitativ cheie fiind nivelul activității economice din UE sau din zona euro, comparativ cu nivelurile anterioare crizei (finele anului 2019). Incertitudinea sporită și riscurile semnificative de evoluție negativă a perspectivelor economice în contextul războiului din Europa, creșterile fără precedent ale prețurilor la energie și perturbările continue ale lanțului de aprovizionare justifică extinderea clauzei derogatorii generale a Pactului de stabilitate și de creștere până în 2023.

(6) La 2 martie 2022, Comisia a adoptat o comunicare în care prezintă orientări generale privind politica bugetară pentru 2023, cu scopul de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre și de a consolida, astfel, coordonarea politicilor[8]. Pe baza previziunilor din iarna anului 2022 privind perspectivele macroeconomice, Comisia a remarcat că tranziția de la orientarea bugetară agregată favorabilă din perioada 2020-2022 la o orientare bugetară agregată în linii mari neutră ar părea adecvată în 2023, Comisia rămânând în același timp pregătită să reacționeze la evoluțiile situației economice. Comisia a anunțat că în recomandările bugetare pentru 2023 ar trebui să se facă în continuare distincție între statele membre și să se țină seama de eventualele efecte de propagare între țări. Comisia a invitat statele membre să țină seama de orientări atunci când își elaborează programele de stabilitate și de convergență. Comisia s-a angajat să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și să își ajusteze orientările de politică după cum va fi necesar și cel târziu în pachetul de primăvară al semestrului european ce va fi prezentat la sfârșitul lunii mai 2022.

(7) În ceea ce privește orientările bugetare furnizate la 2 martie 2022, recomandările bugetare pentru 2023 iau în considerare perspectivele economice mai slabe, incertitudinea sporită și alte riscuri de evoluție negativă, precum și creșterea inflației în comparație cu previziunile de iarnă. Având în vedere aceste considerații, răspunsul bugetar trebuie să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală și pentru securitatea energetică și să susțină puterea de cumpărare a celor mai vulnerabile gospodării, astfel încât să atenueze impactul creșterii prețurilor la energie și să contribuie la limitarea presiunilor inflaționiste generate de efectele secundare prin măsuri specifice și temporare; politica bugetară trebuie să rămână flexibilă, pentru a se putea adapta la circumstanțele în evoluție rapidă, și trebuie să fie distinctă de la o țară la alta, în funcție de situația fiscală și economică a fiecărei țări, inclusiv în ceea ce privește expunerea la criză și la afluxul de persoane strămutate din Ucraina.

(8) La 31 mai 2021, România a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul

---

6 Comunicarea Comisiei către Consiliu privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere, Bruxelles, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Comunicarea Comisiei către Consiliu, „Un an de la izbucnirea pandemiei de COVID-19: răspunsul în materie de politică bugetară”, Bruxelles, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

8 Comunicarea Comisiei către Consiliu, „Orientări de politică bugetară pentru 2023”, Bruxelles, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

menționat. La 3 noiembrie 2021, Consiliul a adoptat decizia sa de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență pentru România[9]. Eliberarea tranșelor este condiționată de o decizie a Comisiei, adoptată în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, conform căreia România a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte presupune că nu s-a anulat atingerea jaloanelor și a țintelor anterioare.

(9) La 12 mai 2022 România și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2022 și la 4 mai 2022 Programul de convergență pentru 2022, depășind astfel termenul stabilit la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2022 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de România cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

(10) Comisia a publicat raportul de țară din 2022 pentru România[10] la 23 mai 2022. În acest raport au fost evaluate progresele pe care România le-a realizat în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări adoptate de Consiliu în 2019, 2020 și 2021 și s-a făcut bilanțul implementării de către România a planului de redresare și reziliență, pe baza tabloului de bord privind redresarea și reziliența. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate deficiențe în ceea ce privește provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente, inclusiv cele legate de invadarea Ucrainei de către Rusia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de România în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(11) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru România și a publicat rezultatele acestuia la 23 mai 2022[11]. Comisia a concluzionat că România se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În particular, vulnerabilitățile sunt legate de conturile externe, de deficitele bugetare mari, precum și de reapariția problemelor de competitivitate.

(12) La 3 aprilie 2020, Consiliul a adoptat Decizia (UE) 2020/509 privind existența unui deficit excesiv în România ca urmare a nerespectării criteriului privind deficitul în 2019[12]. La 3 aprilie 2020, Consiliul a emis, de asemenea, o recomandare în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România până cel târziu în 2022[13]. Având în vedere contracția puternică a activității economice ca urmare a pandemiei de COVID-19 și necesitatea conexă de politici bugetare care să sprijine redresarea în

---

9 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României (ST 12319/21; ST12319/21 ADDI).

10 SWD(2022) 638.

11 COM(2022) 624.

12 Decizia (UE) 2020/509 a Consiliului din 3 aprilie 2020 privind existența unui deficit excesiv în România (JO L 110, 8.4.2020, p. 58).

13 Recomandarea Consiliului din 3 aprilie 2020 în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România (JO C 116, 8.4.2020, p. 1).

2021 și 2022, la 18 iunie 2021 Consiliul a emis o nouă recomandare adresată României[14] pentru a se pune capăt situației de deficit excesiv până cel târziu în 2024. România ar trebui să atingă o țintă de deficit public global de 8,0 % din PIB în 2021, de 6,2 % din PIB în 2022, de 4,4 % din PIB în 2023 și de 2,9 % din PIB în 2024, ceea ce corespunde unei rate de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete de 3,4 % în 2021, de 1,3 % în 2022, de 0,9 % în 2023 și de 0,0 % în 2024. Aceasta corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,7 % din PIB în 2021, 1,8 % din PIB în 2022, 1,7 % din PIB în 2023 și 1,5 % din PIB în 2024. Procedura a fost suspendată din toamna anului 2021, în urma evaluării de către Comisie a eficacității acțiunilor.

(13) În 2021, conform datelor validate de Eurostat, deficitul public al României a fost de 7,1 % din PIB, în timp ce datoria publică era de 48,8 % din PIB. Acest lucru este în conformitate cu ținta de deficit global pentru 2021 recomandată de Consiliu. Ajustarea soldului structural pentru 2021 este de 1,5 puncte procentuale din PIB, peste nivelul recomandat de 0,7 puncte procentuale.

(14) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de convergență pentru 2022 este realist în 2022 și favorabil ulterior. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 2,9 % în 2022 și cu 4,4 % în 2023. Comparativ cu proiecțiile guvernului, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează o creștere mai redusă a PIB-ului real, respectiv de 2,6 % în 2022 și de 3,6 % în 2023. Diferențele se explică în principial prin faptul că inflația ridicată afectează puterea de cumpărare a gospodăriilor, prin impactul deteriorării încrederii, cauzate de contextul internațional, asupra consumului și investițiilor, precum și prin contribuția negativă a exporturilor nete, în contextul în care se preconizează că prețurile produselor energetice vor continua să crească. În Programul său de convergență pentru 2022, guvernul preconizează că deficitul global va scădea la 6,2 % din PIB în 2022 și la 4,4 % în 2023. Scăderea din 2022 reflectă în principal o creștere puternică a PIB-ului nominal, o creștere preconizată a eficienței colectării taxelor și impozitelor, înghețarea majorității salariilor din sectorul public și planul de a menține creșterea cheltuielilor cu bunurile și serviciile, cu asistența socială și cu alte transferuri sub rata de creștere a PIB-ului nominal. Potrivit Programului de convergență pentru 2022, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 49,4 % în 2022 și la 49,7 % în 2023. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a previziunilor, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează un deficit public pentru 2022 și 2023 de 7,5 % din PIB și, respectiv, de 6,3 % din PIB. Acest deficit este mai mare decât deficitul preconizat în Programul de convergență pentru 2022, în principal din cauza cheltuielilor sociale și cu dobânzile preconizate mai mari, a efectului net estimat mai mare al măsurilor menite să abordeze creșterea prețurilor la energie, a unei ipoteze mai prudente privind câștigurile preconizate din colectarea taxelor și impozitelor și a lipsei din program a unor măsuri de consolidare concrete în ceea ce privește cheltuielile. În previziunile Comisiei din primăvara 2022, se estimează o pondere mai mare a datoriei publice în PIB, respectiv de 50,9 % în 2022 și de 52,6 % în 2023. Diferența provine în principal din preconizarea unor deficite mai mari.

Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) este estimată la 3,6 %. Totuși, această estimare nu include impactul reformelor care fac parte din Planul de redresare și reziliență, care pot stimula creșterea potențială a României.

[14] Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de convergență al României pentru 2021 (JO C 304, 29.7.2021, p. 107).

(15) În 2022, guvernul a eliminat treptat majoritatea măsurilor luate ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19, astfel încât se preconizează că măsurile temporare de sprijin de urgență vor scădea de la 1,1 % din PIB în 2021 la 0,2 % din PIB în 2022. Deficitul public este afectat de măsurile adoptate pentru a contracara impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie, care, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,7 % din PIB în 2022 și la 0,1 % din PIB în 2023[15]. Aceste măsuri constau în principal în plafonarea prețurilor cu amănuntul și cu ridicata în ceea ce privește cheltuielile și în impozitarea profiturilor suplimentare ale producătorilor de energie în ceea ce privește veniturile. Printre alte măsuri se numără sistemele de compensare pentru facturile la energie și gaz ale gospodăriilor și ale IMM-urilor, precum și ajutoare financiare pentru energie acordate consumatorilor vulnerabili. Aceste măsuri au fost anunțate ca având un caracter temporar. Cu toate acestea, în cazul în care prețurile la energie se mențin la un nivel ridicat și în 2023, unele dintre aceste măsuri ar putea fi păstrate. Unele dintre aceste măsuri nu sunt foarte specifice, în special plafonul general al prețurilor la energie pentru gospodării. Deficitul public este, de asemenea, afectat de costurile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, costuri care, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, erau estimate la 0,1 % din PIB atât în 2022, cât și în 2023[16], precum și de creșterea costului cheltuielilor de apărare cu 0,5 puncte procentuale din PIB în 2023.

(16) Deficitul global preconizat pentru 2022 în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 este cu 1,3 puncte procentuale din PIB mai mare decât ținta de deficit global recomandată de Consiliu, în timp ce ajustarea soldului structural este estimată la -0,2 puncte procentuale din PIB în 2022, comparativ cu nivelul recomandat de 1,8 puncte procentuale din PIB. Este, așadar, necesară o analiză atentă în baza criteriului de referință privind cheltuielile. În 2022, creșterea cheltuielilor primare nete (ajustată pentru a ține seama de măsurile cu caracter excepțional și de măsurile de politică bugetară pe partea de venituri) este estimată la 9,6 % în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, peste nivelul recomandat de 1,3 %. Creșterea preconizată a cheltuielilor agregate în 2022 este determinată în principal de creșterea cheltuielilor sociale ca urmare a indexării pensiilor și a măsurilor sociale prevăzute în buget, precum și ca urmare a costului bugetar al măsurilor de plafonare a prețurilor la energie (dacă nu se iau în calcul măsurile privind veniturile) și de gestionare a fluxului de persoane strămutate din Ucraina. Creșterea cheltuielilor aferente consumului intermediar, determinată în principal de nivelul ridicat preconizat al inflației prețurilor de consum, joacă, de asemenea, un rol, deși într-o măsură mai mică. Abaterea creșterii cheltuielilor nete de la recomandare merge în aceeași direcție ca abaterea ajustării soldului structural, însă cu o amploare mai mare (2,7 puncte procentuale din PIB în cazul creșterii cheltuielilor nete, comparativ cu 2,0 puncte procentuale din PIB în cazul soldului structural). Diferența poate fi explicată parțial prin faptul că ponderea

[15] Cifrele reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor luate începând cu toamna anului 2021, inclusiv veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

[16] Se preconizează că numărul total al persoanelor strămutate din Ucraina în UE va ajunge treptat la 6 milioane până la sfârșitul anului 2022, iar distribuția geografică a acestor persoane este estimată pe baza dimensiunii diasporei existente, a populației relative a statului membru gazdă și a distribuției efective a persoanelor strămutate din Ucraina în întreaga UE începând din martie 2022. În ceea ce privește costurile bugetare pe persoană, estimările au la bază modelul de microsimulare Euromod al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei, ținându-se seama atât de transferurile de numerar, cât și de prestațiile în natură, ca de exemplu educația și asistența medicală, de care pot beneficia aceste persoane.

veniturilor în PIB prevăzută pentru 2022 în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 este mai mare decât cea din previziunile Comisiei din primăvara anului 2021 (și anume cu 0,9 puncte procentuale din PIB), ceea ce îmbunătățește soldul structural, dar nu afectează criteriul de referință privind cheltuielile. Pe baza acestei analize atente, România riscă să nu respecte obiectivele bugetare pentru 2022 stabilite în Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021.

(17) Deficitul global preconizat pentru 2023 în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 este cu 1,9 puncte procentuale din PIB mai mare decât ținta de deficit global recomandată de Consiliu, în timp ce ajustarea soldului structural este estimată la 0,0 puncte procentuale din PIB în 2022, comparativ cu nivelul recomandat de 1,7 puncte procentuale din PIB. Este, așadar, necesară o analiză atentă în baza criteriului de referință privind cheltuielile. În 2023, creșterea cheltuielilor primare nete (ajustată pentru a ține seama de măsurile cu caracter excepțional și de măsurile de politică bugetară pe partea de venituri) este estimată la 1,7 % în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, peste nivelul recomandat de 0,9 %, ca urmare a lipsei măsurilor concrete care să permită atingerea obiectivelor. Pe baza acestei analize atente, România riscă să nu respecte obiectivele bugetare pentru 2023 stabilite în Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021. Având în vedere riscurile de neîndeplinire a obiectivelor bugetare recomandate în 2022 și 2023, pare relevantă adoptarea unor măsuri bugetare suplimentare pentru respectarea traiectoriei de ajustare și corectarea deficitului excesiv până în 2024.

(18) În Programul de convergență pentru 2022, se preconizează că deficitul public va scădea treptat la 2,95 % din PIB în 2024 și la 2,9 % din PIB până în 2025. Prin urmare, se estimează că deficitul public va scădea sub 3 % din PIB până în 2024. Consolidarea bugetară este planificată, în principal, pe partea de cheltuieli a bugetului. Cu toate acestea, nu sunt furnizate informații cu privire la măsurile de consolidare aferente avute în vedere. Potrivit programului, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB se va stabiliza până în 2025, reducându-se la 49,4 % în 2024 și apoi la 48,9 % în 2025. Pe baza analizei Comisiei, riscurile legate de sustenabilitatea datoriei par ridicate pe termen mediu.

(19) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Acestea contribuie la abordarea tuturor provocărilor economice și sociale sau a unei părți semnificative a acestora, care sunt prezentate în recomandările specifice adresate României de către Consiliu în cadrul semestrului european în 2019 și 2020, pe lângă orice alte recomandări specifice acestei țări emise până la data adoptării unui plan. În particular, planul abordează digitalizarea completă a administrației fiscale și eliminarea treptată a stimulentelor fiscale excesive, cu scopul de a îmbunătăți calitatea și sustenabilitatea finanțelor publice. Planul contribuie, de asemenea, la asigurarea sustenabilității și echității sistemului public de pensii. Se preconizează că reformele din domeniul sănătății, alături de investițiile în digitalizare, vor îmbunătăți accesul la sistemul sanitar, precum și eficiența din punctul de vedere al costurilor și reziliența acestui sistem. Se preconizează că procesul decizional bazat pe date concrete, planificarea pe termen lung și consultările publice, precum și măsurile care vizează îmbunătățirea procesului de achiziții publice vor contribui la îmbunătățirea calității și a eficacității administrației publice, ceea ce va duce la o mai bună absorbție a fondurilor UE. Prin consolidarea independenței și a eficienței sistemului judiciar, prin îmbunătățirea accesului la justiție și prin intensificarea luptei

împotriva corupției, planul urmărește să abordeze principalele aspecte legate de respectarea statului de drept în România, în conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene și ținând seama de recomandările formulate în rapoartele întocmite în cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare (MCV), în rapoartele Grupului de state împotriva corupției (GRECO), în avizele Comisiei de la Veneția și în rapoartele privind statul de drept. Reformele esențiale care vizează stabilirea salariului minim și a venitului minim de incluziune, consolidarea guvernanței corporative a întreprinderilor de stat și dialogul social abordează, de asemenea, recomandări specifice țării formulate în trecut. Planul prevede, de asemenea, măsuri pentru un sistem de educație și îngrijire timpurie unitar, incluziv și de calitate, însoțite de investiții în îngrijirea copiilor. Planul promovează investițiile durabile și digitale și sprijină activitățile de cercetare și dezvoltare. Reformele esențiale și investițiile care vizează decarbonizarea, crearea unei infrastructuri guvernamentale de *cloud* și introducerea cărții de identitate electronice contribuie la sprijinirea tranziției verzi și a tranziției digitale.

(20) Se preconizează că punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență al României va contribui la realizarea de progrese suplimentare în ceea ce privește tranziția verde și digitală. Măsurile de sprijinire a atingerii obiectivelor climatice în România reprezintă 41 % din alocarea totală a planului, în timp ce măsurile de sprijinire a obiectivelor digitale reprezintă 21 % din alocarea totală a planului. Implementarea integrală a planului de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele relevante convenite, va ajuta România să se redreseze rapid în urma consecințelor crizei provocate de pandemia de COVID-19, consolidându-și în același timp reziliența. Implicarea sistematică a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

(21) România a prezentat documentele de programare ale politicii de coeziune[17] la 14 aprilie 2022 pentru acordul de parteneriat și la 6 mai 2022 pentru primul său program. În concordanță cu Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021, România trebuie să țină seama, la programarea fondurilor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, de recomandările de țară relevante specifice acestei țări. Aceasta este o condiție prealabilă pentru îmbunătățirea eficacității și maximizarea valorii adăugate a sprijinului financiar care urmează să fie primit din fondurile politicii de coeziune, promovându-se, în același timp, coordonarea, complementaritatea și coerența dintre aceste fonduri și alte instrumente și fonduri ale Uniunii. Implementarea cu succes a Mecanismului de redresare și reziliență și a programelor politicii de coeziune depinde, de asemenea, de eliminarea blocajelor din calea investițiilor ce vizează sprijinirea tranziției verzi și digitale, precum și dezvoltarea teritorială echilibrată.

(22) Ca răspuns la mandatul șefilor de stat sau de guvern din UE prevăzut în Declarația de la Versailles, planul REPowerEU vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii Europene de importurile de combustibili fosili din Rusia cât mai curând posibil. În acest scop au fost identificate, în dialog cu statele membre, cele mai adecvate proiecte, investiții și reforme la nivel național, regional și la nivelul UE. Aceste măsuri au

[17] Regulamentul (UE) 2021/1060, JO L 231, 30.6.2021, p. 159.

scopul de a reduce dependența generală de combustibilii fosili și de a renunța la importurile de combustibili fosili din Rusia.

(23) Conform datelor pentru 2020, mixul energetic al României se bazează în mare măsură pe combustibili fosili; petrolul și gazele naturale au fiecare o pondere de aproximativ 30 %, în timp ce cărbunele are o pondere de 10 %. România produce aproximativ 80 % din gazele pe care le consumă, iar restul provine din Rusia. (În ansamblu, la nivelul UE, cea mai mare parte a consumului este asigurată prin importuri de gaze naturale, în medie 44 % din importuri provenind din Rusia). În ceea ce privește țițeiul, importurile din Rusia reprezintă 32 % din totalul importurilor, comparativ cu media UE de 26 %[18]. România s-a angajat să elimine treptat cărbunele până în 2032. Pentru a atinge acest obiectiv ambițios, planul de redresare și reziliență al României și alte fonduri ale UE, cum ar fi Fondul pentru modernizare, prevăd investiții semnificative în promovarea decarbonizării prin instalarea de noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile. Cu toate acestea, în contextul tranziției verzi și a creșterii semnificative preconizate a consumului de energie vor fi necesare modernizări semnificative ale rețelelor de transport de energie și va trebui intensificată instalarea de infrastructuri verzi. În acest sens, va fi nevoie de un cadru de reglementare îmbunătățit și de investiții mai mari, precum și de condiții favorabile care să le permită consumatorilor să participe activ, individual sau colectiv, prin intermediul comunităților energetice, pe piața energiei electrice. Concentrarea la începutul perioadei a investițiilor în infrastructură, cum ar fi instalațiile de stocare, precum și în interconexiunile de gaze și energie electrică cu țările învecinate ar putea duce la îmbunătățiri în ceea ce privește diversificarea aprovizionării cu energie, stabilitatea pieței și adaptabilitatea la variațiile regionale. Acest lucru trebuie privit atât în contextul invaziei Ucrainei de către Rusia, cât și în contextul reducerii dependenței de importuri, deoarece sistemul energetic depinde încă în mare măsură de combustibilii fosili. De asemenea, zăcămintele de gaze naturale descoperite în Marea Neagră oferă României o oportunitate importantă de a-și consolida în continuare independența energetică și de a sprijini în mod semnificativ statele membre învecinate în reducerea dependenței lor de importurile de gaze naturale din Rusia. Se recomandă ca noile investiții în infrastructură și în rețele legate de gazele naturale să fie adaptate exigențelor viitorului, atunci când acest lucru este posibil, pentru a facilita sustenabilitatea lor pe termen lung prin reorientarea viitoare către combustibili durabili. De asemenea, zăcămintele de gaze naturale descoperite în Marea Neagră oferă României o oportunitate importantă de a-și consolida în continuare independența energetică și de a sprijini în mod semnificativ statele membre învecinate în reducerea dependenței lor de importurile de gaze naturale din Rusia. Totodată, planul de redresare și reziliență al României prevede 3 miliarde EUR pentru măsuri de eficiență energetică care vizează clădirile rezidențiale publice și private, precum și sectoarele industriale. Pentru a reduce consumul de energie și dependența de combustibilii fosili este necesar ca eforturile să nu se limiteze la această primă etapă de renovare, întrucât planul de redresare și reziliență nu vizează întregul parc imobiliar. România trebuie să îmbunătățească în continuare cadrul de politică pentru a accelera renovarea imobilelor. Vor fi necesare obiective mai ambițioase în materie de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de creștere a energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice, pentru a asigura conformitatea cu obiectivele pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”.

[18] Eurostat (2020), ponderea importurilor din Rusia în totalul importurilor. Pentru media UE-27, importurile totale se referă la importurile din afara UE-27. În cazul României, totalul importurilor include tranzacțiile intra-UE. Țițeiul nu include produsele petroliere rafinate.

(24) Deși accelerarea tranziției către neutralitatea climatică și către alte surse de energie decât combustibilii fosili va genera costuri de restructurare semnificative în mai multe sectoare, România poate recurge la Mecanismul pentru o tranziție justă în contextul politicii de coeziune pentru a atenua impactul socioeconomic al tranziției în regiunile cele mai afectate. De asemenea, România poate utiliza Fondul social european Plus pentru a îmbunătăți oportunitățile de ocupare a forței de muncă și pentru a consolida coeziunea socială.

(25) Consiliul a examinat Programul de convergență al României pentru 2022, iar avizul său[19] se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(26) Prin prisma bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2022 și Programul de convergență pentru 2022. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1, 2 și 3 de mai jos. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de deficitul de cont curent mare și persistent, întrucât soldurile bugetare mai bune vor contribui la reducerea nevoilor mari de finanțare externă ale economiei românești în ansamblu. Politicile menționate în recomandarea 2 contribuie, printre altele, la abordarea vulnerabilităților legate de competitivitate. Politicile menționate în recomandarea 3 contribuie, printre altele, la abordarea vulnerabilităților legate de conturile externe pe termen lung,

RECOMANDĂ ca, în 2022 și în 2023, România să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să aplice politici fiscal-bugetare în conformitate cu Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România.

2. Să continue implementarea planului său de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele convenite, care au fost prevăzute în Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021. Să finalizeze rapid negocierile cu Comisia cu privire la documentele de programare ale politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, în vederea începerii punerii lor în aplicare.

3. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili. Să faciliteze extinderea în continuare a producției durabile de energie prin accelerarea dezvoltării surselor regenerabile de energie, modernizarea rețelelor de transport al energiei și creșterea interconectării cu statele membre învecinate. Să intensifice ritmul renovărilor și să stabilească obiective mai ambițioase privind renovările, pentru o mai bună eficiență energetică a parcului imobiliar.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele

[19] .